

Trafikavdelningen
Färdtjänsten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-27

Ärende
TN 2016-0745

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

Trafiknämnden
2016-11-29, punkt 14

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande över motion 2016:24 från av Anna Sehlin m.fl. (V) om nya avtal för Färdtjänsten

Ärendebeskrivning

Anna Sehlin, Håkan Jörnehed, Catarina Wahlgren, Elina Linna, Birgitta Sevefjord, Thomas Magnusson, Elisabeth Ulin Karlsson och Lisa Rasmussen från Västerpartiet har skrivit en motion (2016:24) om att föreslås landstingsfullmäktige besluta att ge trafiknämnden i uppdrag att med omedelbar verkan säga upp gällande färdtjänstavtal samt att ge trafiknämnden i uppdrag att omedelbart inleda förberedelser för ny upphandling av färdtjänst där krav ställs i enlighet med gällande kollektivavtal till dess Upphandlingsmyndighetens kriterier är fastställda. Detta ärende innehåller förslag till yttrande över motionen.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande den 27 oktober 2016.
Motion 2016:24 från Anna Sehlin m.fl. (V) om nya avtal för färdtjänsten

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Överväganden och motivering

Motionen

Motionärerna från Västerpartiet (V) anför sammanfattande att upphandlingen av färdtjänst i Stockholms län har resulterat i låga löner och långa arbetstider.

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-27

Ärende
TN 2016-0745
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Motionärerna kräver att färdtjänstavtalen rivs upp och att en ny upphandling inleds där krav på kollektivavtal, alternativt de kriterier som Upphandlingsmyndighetens föreslår, ställs.

Förvaltningen gör bedömningen att vad som i motionen avses med "färdtjänst", är den upphandling som skett av Färdtjänsttaxi. Det innebär då inte upphandlingarna Rullstolstaxi, Bårtaxi eller Närtrafik vilka i sig är delar i trafikförvaltningens färdtjänstupphandlingar.

Om upphandlingen

Upphandlingen av Färdtjänsttaxi (upphandling TN 2015-0495) planerades i förstudie under 2014 och dess förfrågningsunderlag togs fram under första halvåret 2015.

Upphandlingen möjliggjorde för såväl stora som små aktörer att lägga anbud eftersom länet uppdelats i 75 upphandlingsområden (detta just i syfte att ge möjlighet till flera och mindre aktörer). Någon volymbegränsning över total möjlighet att vinna anbud fanns inte i upphandlingen. En sådan begränsning hade inneburit vissa juridiska tveksamheter och hade också varit svår att hantera i upphandlingen givet behovet att få in anbud i länets samtliga 75 områden.

Större företag har naturligt fördelar i vissa avseenden genom att utnyttja egna synergieffekter. I koncernförhållanden och gemensam ägarstruktur kan genom olika anbud flera företag med skilda organisationsnummer användas, vilket gör det svårt att legalt hindra former av gemensamt anbuds-förfarande. I ett sådant läge uppkommer inte fråga om monopol eller oligopol.

Juridiskt fanns vid upphandlingstillfället inte möjligheter att ställa krav på kollektivavtal i upphandling. Det påvisas också av Upphandlingsmyndigheten som för närvarande bearbetar andra förslag om regler vid upphandling som dock inte är i formen kollektivavtal. Gällande EU-rätt är tveksam till kollektivavtal som är svenska lokala avtal.

I upphandlingen anbudsprövning prövades om leverantörernas anbud uppfyllde ställda krav, och utvärderades därefter utifrån pris och kvalitet. Utifrån utvärderingen av det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet tilldelades kontrakt. Upphandlingen prövades i Förvaltningsrätt och bedömdes korrekt.

Det har över tid funnits synpunkter på intjänade belopp inom taxi även om det på samma sätt branschmässigt vittnats om att leverantörernas kontraktspportfölj ökat de totala inkörda beloppen för åkerier och förare.

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-27

Ärende
TN 2016-0745
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om taxinäringens organisation

Den svenska taxinäringen är organiserad i olika former av sammanslutningar där taxiägare slutit sig samman till så kallade beställningscentraler för att ge service dygnet runt och över större områden. Det vanliga är att en taxiägare själv har få taxibilar, genomsnittet för ägande är 2,46 taxibilar per tillståndshavare i Sverige. Oftast för få bilar för att delta i anbud.

Även om det i storstad finns ett antal större enskilda taxiäkerier med 50 talet taxibilar vardera så är större sammanslutningar vanligaste driftsformen i taxi. De bygger på kooperativa eller franchisingliknade företagsfunktioner. Skälen är kopplade till att sprida alla administrativa kostnader på fler taxibilar, men också att äkeriägare ansluter sig till de större organisationerna för att få tillgång till gemensamma attraktiva affärsavtal s.k. "kontraktsportföljer" som ger bättre intjänandeeffekt över tid och över område.

Företagsstrukturen för taxi är sådan i Sverige att landets trafikhuvudmän vanligen får anbud från större taxiorganisationer. Dessa större taxiorganisationer blir då huvudmannens avtalspart, medan åkariföretagen blir underleverantörer. Den direkta uppföljningen av åkerierna/enskilda företag, ligger förutom på taxiorganisationen/avtalsparten även på myndigheter vars uppgift är att följa upp företag; Skatteverket, Transportstyrelsen, Polismyndigheten.

Om uppsägning av avtal

Trafikavtalen för färdtjänsttaxi löper med avslut 2018-03-31 med möjlighet till upp till två års förlängning. Förlängning ska påkallas av SLL senast 2017-09-30.

I avtalen för Färdtjänsttaxi (punkt 10.4) finns reglerat möjligheter till uppsägning i formen förtida upphörande. I huvudsak handlar sådana uppsägningsgrunder om brister som kan bedömas vara väsentliga för uppdraget och/eller då leverantören inte efter en tid av 60 dagar vidtagit åtgärder för förbättring av utförandet av tjänsten.

Eftersom svensk taxinäring bygger på kooperativa eller franchisingliknade företagsfunktioner måste det vägas in huruvida ett enskilt taxiäkeri inne i en större taxiorganisation kan bedömas uppfylla en *väsentlig funktion*.

I ett skede då SLL skulle välja att säga upp avtalet är det sannolikt att en eller båda leverantörerna kommer att låta pröva uppsägningen i domstol och, för det fall domstolen skulle komma fram till att det inte finns förutsättningar för en uppsägning, begära skadestånd. Skulle sådan skadeståndsskyldighet anses föreligga torde det motsvara ersättning för faktiska kostnader och utebliven vinst.

Sara Catoni
08-686 1937
sara.catoni@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-27

Ärende
TN 2016-0745
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om kollektivavtal

Nuvarande leverantörer i trafikavtalen Färdtjänsttaxi; Taxi Kurir Stockholm AB och Sverigetaxi AB (tidigare Taxi 020 AB) har påbörjat en väg mot att träffa kollektivavtal. Beslutet gäller samtliga taxiföretag under ägaren Cabonline Group AB. Processen är sådan att företagen kommer att byta ut eller omvandla sina interna avtal så kallade "transportöravtal" mot nya avtal där det ingår krav att deras åkerier/underleverantörer ska teckna avtal.

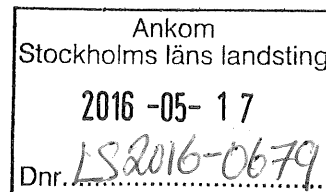
Olika alternativ övervägs: (i) medlemskap i Biltrafikens Arbetsgivareförbund som har kollektivavtal med Transportarbetarförbundet, (ii) direkta avtal med Transportarbetarförbundet, eller (iii) ge sina förare kollektivavtalsliknande villkor.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Sara Catoni
Chef Trafikavdelningen

Stockholms läns landsting
2016-05-17

2016:24

**Motion av Anna Sehlin (v) Håkan Jörnehed (v) Catarina Wahlgren (v)
Elina Linna (v) Birgitta Sevefjord (v) Thomas Magnusson (v) Elisabeth
Ulin Karlsson och Lisa Rasmussen (v) om nya avtal för färdtjänsten**

Den nyligen genomförda miljardupphandlingen av färdtjänst i Stockholms län har väckt starka känslor. Upphandlingen genomfördes utan krav på kollektivavtal eller villkor i enlighet med kollektivavtal och utan begränsning av hur stor andel ett och samma bolag/koncern fick möjlighet att vinna av den totala upphandlingen. Detta resulterade i att två bolag, Taxi Kurir och Taxi 020 som båda ägs av riskkapitalbolaget Cabonline, genom kraftiga prisdumpningar tog hem 100 % av taxifärdtjänsten i länet.

De nämnda bolagen saknar anställda förare. Istället bygger deras affärsidé på att tillhandahålla en taxiväxel och ansluta hundratals underleverantörer/åkare som utför tjänsten. Vissa av dessa åkare redovisar dock i sina årsredovisningar ett väldigt lågt antal anställda förare som inte på långa vägar står i relation till det antal fordon de registrerat för att köra bl a färdtjänst. Detta har anmälts till ekobrottsmyndigheten - döms dessa för ekobrott är det ju självklart allvarligt i sig men en naturlig följdfråga blir ju också; vem kör dessa bilar?

Gällande avtal för färdtjänsten har resulterat i kraftfulla protester vad gäller arbetsvillkoren för de förare som utför denna viktiga samhällstjänst. Förare vittnar om arbetstider på 10-12 timmar/dag, 6 dagar i veckan för att nå upp till en lön på ca 20 000:-/mån före skatt, utebliven sjuklön, innehållen semesterersättning och vite direkt på lönen vid förseningar de själva inte kunnat rå över. Det har till och med förkommit hot om avstängning av förare och åkare som deltagit i protester eller engagerat sig fackligt.

Det är inte rimligt att en dryg miljard per år av våra skattemedel går till bolag som för en personalpolitik likt den som gällde i Sverige på 1800-talet.

Vi kräver därför att färdtjänstavtalen rivs upp och en ny upphandling inleds där krav på kollektivavtal, alternativt de kriterier som Upphandlingsmyndigheten föreslår, ställs.

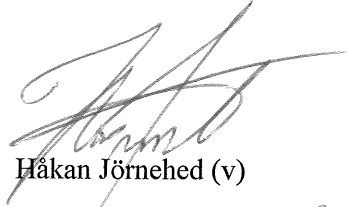
Mot bakgrund av ovanstående föreslås landstingsfullmäktige besluta

att ge trafiknämnden i uppdrag att med omedelbar verkan säga upp gällande färdtjänstavtal

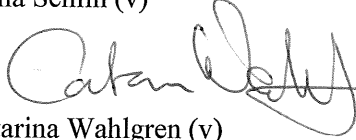
att ge trafiknämnden i uppdrag att omedelbart inleda förberedelser för ny upphandling av färdtjänst där krav ställs i enlighet med gällande kollektivavtal till dess Upphandlingsmyndighetens kriterier är fastställda

Anna Sehlin (v)

Håkan Jörnehed (v)

Catarina Wahlgren (v)

Elina Linna (v)

Birgitta Sevefjord (v)

Thomas Magnusson (v)

Elisabeth Ulin Karlsson (v)

Lisa Rasmussen (v)